

Handläggare
Barbro Karlsson
Telefon: 08-508 36 218

Till
Äldrenämnden
Den 23 juni 2020

Upphandling av enstaka platser i särskilda boendeformer för personer 65 år och äldre i form av profilboende

Genomförande av upphandling av profilboende samt ansvarsfördelning mellan kommunstyrelsen och äldrenämnden vid centrala ramavtalsupphandlingar

Äldreförvaltningens förslag till beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på budgetuppdraget att utreda omfattningen av behovet av profilboende för äldre med psykisk ohälsa i syfte att minska antalet avtalspartners.
2. Äldrenämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta om att en ny central upphandling av enstaka platser i särskilda boenden för personer 65 år och äldre i form av profilboende, ska genomföras i enlighet med vad som framgår av äldreförvaltningens förslag.
3. Äldrenämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta om att ansvaret för centrala ramavtalsupphandlingar av enstaka platser i särskilda boenden för personer 65 år och äldre i form av profilboende, överflyttas från kommunstyrelsen till äldrenämnden, i enlighet med vad som framgår av äldreförvaltningens förslag.
4. Under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med punkt 2 och 3, uppdrar äldrenämnden till äldreförvaltningen att ta fram förslag till upphandlingsdokument avseende upphandling av profilboende.

Äldreförvaltningen
Avdelningen för stadsövergripande
äldreomsorgsfrågor

Storforsplan 36, Farsta
123 34 Farsta
Telefon 08-508 36 218
Växel 08-508 36 200
barbro.m.karlsson@stockholm.se
stockholm.se

Patric Rylander
förvaltningschef

Raili Karlsson
avdelningschef

Sammanfattning

Staden har sedan i slutet av 1990-talet upphandlat enstaka platser i särskilda boendeformer för äldre. Den senaste upphandlingen av enstaka platser i särskilda boendeformer för personer 65 år och äldre i form av profilboende genomfördes 2015.

Det pågående ramavtalet avseende profilboende löper ut den 30 april 2021 och kan därmed inte förlängas ytterligare. Det innebär att en ny upphandling behöver genomföras så att ett nytt ramavtal kan börja gälla från och med den 1 maj 2021.

I budget för 2020 ges äldrenämnden i uppdrag att utreda omfattningen av behovet av profilboende för äldre med psykisk ohälsa i syfte att minska antalet avtalspartners. Äldreförvaltningen anser inte att det finns något behov av att minska antalet avtalspartners vid en ny upphandling av profilboenden. Upphandlingen bör därmed även fortsättningsvis omfatta profilboenden i hela landet.

Vidare ges äldrenämnden även i uppdrag i budget för 2020 att genomföra en centralupphandling av korttidsboendeplatser. Ansvaret för centrala ramavtalsupphandlingar avseende korttidsvård, får därmed anses överflyttat från kommunstyrelsen till äldrenämnden.

Det är dock fortfarande kommunstyrelsen som ansvarar för upphandling enligt LOU avseende profilboende och därmed även för de ramavtal som tecknas efter genomförd upphandling. På uppdrag av kommunstyrelsen har äldreförvaltningen genomfört dessa typer av upphandlingar sedan 2007 samt förvaltats avtalen.

Det primära syftet med detta ärende är att kommunfullmäktige behöver besluta om att staden ska genomföra en förnyad central upphandling enligt LOU avseende enstaka platser för personer 65 år och äldre i form av profilboende. Ärendet behandlar därutöver även ansvaret för centrala ramavtalsupphandlingar enligt LOU inom äldreomsorgen samt förvaltning av sådana avtal.

Äldreförvaltningen föreslår att äldrenämnden får i uppdrag att ansvara för centrala ramavtalsupphandlingar av enstaka platser enligt LOU för personer 65 år och äldre, även i form av profilboende. Förslaget innebär att ansvaret för dessa

upphandlingar, inklusive förvaltning av avtalen, permanent överflyttas från kommunstyrelsen till äldrenämnden.

I de fall kommunfullmäktige antar äldreförvaltningens förslag, behöver kommunfullmäktige också besluta om förändrat reglemente för äldrenämnden, så att äldrenämndens ansvarsområde i fortsättningen även omfattar centrala ramavtalsupphandlingar inom äldreomsorgen.

Bakgrund

Staden har sedan i slutet av 1990-talet upphandlat enstaka platser i särskilda boendeformer för äldre. Den senaste upphandlingen av enstaka platser i särskilda boendeformer för personer 65 år och äldre i form av profilboende genomfördes 2015.

Med profilboende avses ett vård- och omsorgsboende som har en profilering mot en särskild målgrupp med särskilda behov utifrån en gemensam sjukdomsdiagnos eller funktionsnedsättning. Det kan exempelvis vara boenden med inriktning mot psykogeriatrisk problematik, psykiatriska diagnoser eller boenden för personer med svåra demenssjukdomar med beteendemässiga och psykiska symtom.

Profilboende ingår inte i stadens valfrihetssystem och upphandlas enligt Lag (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU).

Det pågående ramavtalet avseende profilboende löper ut den 30 april 2021 och kan därmed inte förlängas ytterligare. Det innebär att en ny upphandling behöver genomföras så att ett nytt ramavtal kan börja gälla från och med den 1 maj 2021.

Kommunfullmäktige beslutade den 17 oktober 2016 (dnr 152-232/2016) att överflytta ansvaret för genomförande av centrala upphandlingar av vård- och omsorgsboenden, inom stadens valfrihetssystem, från kommunstyrelsen till äldrenämnden. I budget 2019 beslutades att ansvaret för de centrala entreprenadupphandlingarna av vård- och omsorgsboenden flyttas tillbaka till kommunstyrelsen. Äldrenämndens ansvar omfattar därefter enbart centrala upphandlingar enligt lagen om valfrihetssystem (LOV).

Vad gäller stadens andra centrala ramavtalsupphandlingar inom äldreomsorgen, som genomförs enligt lag om offentlig upphandling (LOU), avseende enstaka platser i form av profilboenden och korttidsvård, omfattades dessa inte av beslutet att överflytta ansvaret från kommunstyrelsen till äldrenämnden. Detta främst mot

bakgrund av att profilboenden och korttidsvård inte omfattas av stadens valfrihetssystem.

Således är det fortfarande kommunstyrelsen som ansvarar för de ramavtal som tecknas efter genomförd central upphandling enligt LOU med privata utförare. På uppdrag av kommunstyrelsen har äldreförvaltningen dock genomfört dessa typer av upphandlingar sedan 2007 samt förvaltat avtalen.

I budget för 2020 ges äldrenämnden i uppdrag att utreda omfattningen av behovet av profilboende för äldre med psykisk ohälsa i syfte att minska antalet avtalspartners. Vidare ges äldrenämnden även i uppdrag att genomföra en centralupphandling av korttidsboendeplatser.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreförvaltningen. Samverkan med de fackliga organisationerna har skett i förvaltningsgruppen den 17 juni. Kommunstyrelsens pensionärsråd har behandlat ärendet den 16 juni 2020.

Äldreförvaltningens synpunkter och förslag

Nuvarande ramavtal samt köp av platser i profilboenden
Ända sedan staden började upphandla enstaka platser avseende profilboenden genom centrala ramavtal, har dessa upphandlingar omfattat köp av sådana platser inom hela landet. Det nuvarande ramavtalet omfattar i dagsläget ett möjligt köp om totalt 383 platser. Av dessa finns 39 platser inom stadens gränser, 131 platser är belägna inom andra kommuner i Stockholms län och 213 platser i övriga landet. Därutöver finns även 173 platser i profilboenden inom staden, som drivs i egen regi eller av entreprenör.

Majoriteten av dessa boenden profileras mot psykogeriatrisk problematik, psykiatriska diagnoser eller boenden för personer med svåra demenssjukdomar med beteendemässiga och psykiska symtom. I det nuvarande ramavtalet med privata utförare finns det dock även platser som riktar sig till personer med Parkinsons sjukdom samt till personer med medfödda eller förvärvade hjärnskador.

Under 2019 köptes 36 månadsplatser av de 39 privata platserna inom staden, vilket motsvarar 92 procent. Under samma period köpte staden även 87 månadsplatser av de 344 upphandlade platserna inom länet och i övriga delar av landet, vilket uppgår till cirka 25 procent av de utomkommunala platserna.

Ny upphandling av profilboenden

Antalet köp av platser i profilboenden kan påverkas av respektive boendes geografiska närhet till staden. Ju längre bort ett boende är beläget från staden desto mindre benägenhet kan staden ha att köpa plats i aktuellt boende, vilket också framgår av ovan redovisning av antalet köpta platser under 2019.

Det finns dock undantag från den regeln. Ett flertal av de profilboenden som sedan många år ingått i stadens ramavtal, är särskilt specialiserade och renommerade att kunna ta emot personer som av olika anledningar är svåra att placera på andra boenden. Flera av dessa profilboenden är belägna långt ifrån staden.

Även om staden inte köper platser i de privata profilboendena i den omfattning som dessa utförare, i samband med upphandlingen, har offererat till staden, anser äldreförvaltningen att staden skulle få svårt att tillgodose samtliga behov av specifika profileringar i de fall staden inte skulle upphandla profilboenden inom hela landet. Då upphandlingen även avser köp av enstaka platser, innebär avtalen inte heller någon volymgaranti, utan staden köper plats vartefter ett eventuellt behov uppstår.

Mot denna bakgrund anser äldreförvaltningen att det inte finns något generellt behov av att minska antalet avtalspartners vid en ny upphandling av profilboenden. Upphandlingen bör därför även fortsättningsvis omfatta profilboenden i hela landet.

Ansvarsfördelning för centrala ramavtalsupphandlingar inom äldreomsorgen

Sedan äldrenämnden och dess förvaltning inrättades 2007, har äldreförvaltningen administrerat och genomfört centrala ramavtalsupphandlingar avseende bland annat profilboende, på uppdrag av kommunstyrelsen.

Sedan 2016 ansvarar äldrenämnden för centrala upphandlingar enligt LOV avseende privata utförare för vård- och omsorgsboenden, hemtjänst och dagverksamhet, som ingår i stadens valfrihetssystem för respektive verksamhetsområde.

Att motsvarande ansvar för centrala ramavtalsupphandlingar avseende profilboende och korttidsvård inte flyttades över från kommunstyrelsen till äldrenämnden, berodde främst på att dessa verksamhetsområden inte omfattas av något valfrihetssystem. Vid tidpunkten för beslutet att överflytta ansvaret från kommunstyrelsen till äldrenämnden, hade staden därutöver redan ett pågående

ramavtal med privata utförare avseende profilboende. Gällande korttidsvård fanns det vid tillfället inget pågående ramavtal, då det senaste avtalet avseende detta avslutades i november 2012.

I budget för 2020 ges äldrenämnden i uppdrag att genomföra en central upphandling av platser för korttidsvård. Ansvar för centrala ramavtalsupphandlingar avseende korttidsvård, får därmed anses överflyttat från kommunstyrelsen till äldrenämnden.

Mot denna bakgrund föreslår äldreförvaltningen att äldrenämnden får i uppdrag att ansvara för samtliga centrala ramavtalsupphandlingar av enstaka platser enligt LOU för personer 65 år och äldre, även i form av profilboende.

Förslaget innebär att ansvaret för dessa centrala ramavtalsupphandlingar, inklusive förvaltning av avtalen, permanent överflyttas från kommunstyrelsen till äldrenämnden. Ansvaret bör omfatta beslut om huruvida en upphandling ska genomföras, genomförande av upphandling, tecknande av avtal samt förvaltning av avtal efter genomförd upphandling, vilket även inkluderar ställningstagande kring förlängning av avtal i enlighet med respektive avtals klausuler kring detta.

I de fall kommunfullmäktige antar äldreförvaltningens förslag, behöver kommunfullmäktige också besluta om förändrat reglemente för äldrenämnden, så att äldrenämndens ansvarsområde i fortsättningen även omfattar centrala ramavtalsupphandlingar inom äldreomsorgen.

I de fall kommunfullmäktige beslutar i enlighet med äldreförvaltningens förslag, kommer äldreförvaltningen att återkomma med förslag till äldrenämnden kring ansvarsfördelning mellan nämnden och förvaltningen kring dessa upphandlingar samt förslag på förändrad delegationsförteckning i förhållande till detta.

Vid framtagande av upphandlingsdokument, kommer äldreförvaltningen att ta fram dessa i samverkan med stadsdelsförvaltningarna.